

SOSIAL MƏDƏNİ VƏ HUMANİTAR MƏSƏLƏLƏR KOMİSSİYASI

İKİNCİ İCLAS

TÖVSIYƏ QƏRARI

“ORTAQ TÜRK TERMINOLOGİYA FONDUNUN YARADILMASININ ƏSAS MƏSƏLƏLƏRİ”

Giriş

Türk dünyasının bütövlüyü, Türk sivilizasiyasının müasir qloballaşma əsrində dünya sivilizasiyasında mövqeyinin tədqiqi vacibdir. Bununla əlaqədar olaraq ortaq Türk terminologiya fondunun yaradılması çox əhəmiyyətlidir.

Türk dilləri Avropa və Asiyada böyük coğrafi sahədə danışılır. Azərbaycan, türkmən, tatar, özbək, başqırd, noqay, qırğız, qazax, yakut, çuvaş, Türk dialekti və başqa dialektlərdən istifadə olunur.

Tövsiyə qərarının əsas məqsədi Türkdilli xalqlar arasında elmi sahədə əlaqələrin gücləndirilməsi, alınma sözlərin düzgün istifadəsinin təşkili, yaxın dillər arasında əməkdaşlığın beynəlxalq təcrübəsinə əsaslanaraq sənaye terminologiyasının ortaq terminologiya fondunun və texniki terminologiyanın yaradılmasıdır. Bu dialektlər arasında

böyük miqdarda ortaq söz və köklər mövcuddur. Ortaq terminologiyanın müəyyənləşdirilməsi və formalaşdırılması üçün Türk dialektlərinin ortaq bölmələri əhəmiyyətli mənbələrdir.

KOMİSSİYA AŞAĞIDAKILARI TÖVSIYƏ EDİR:

1. Ortaq Türk terminologiya fondunun prinsiplərini qeyd etmək;
2. Bacarıqlı və peşəkar ekspertləri özündə cəmləşdirən beynəlxalq koordinativ təşkilatın (Hal-hazırda Türk Şurası məşğul olur. Beynəlxalq Türk terminologiya fondunun bu təşkilatın əsasları üzərində fəaliyyət göstərməsi düzgün olardı) davamlı fəaliyyətini təmin etmək üçün prinsiplərin müəyyən edilməsini nəzərə almaqla araşdırma aparmaq;
3. Ümumi filoloji təhsil ilə yanaşı, universitetlərdə qarşılıqlı əməkdaşlığı intensivləşdirmək, bir neçə türk dillərini bilən, terminologiya üzrə ixtisaslaşmış peşəkar və alimlər yetişdirmək;
4. Elm və texnologiyanın müxtəlif sahələrinə dair müqayisəli lüğətlər nəşr etməklə türkdilli dövlətlər arasında koordinasiya fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi. Birgə türk terminologiya tədqiqatlarını davam etdirmək, tədqiqat lahiyələrini həyata keçirmək;
5. Türk dillərindən tərcümə edilmiş müxtəlif elmi məqalələrlə birgə “Türk terminologiyası” adlı beynəlxalq elmi jurnalın nəşr edilməsini nəzərdən keçirmək;
6. Türkdilli ölkələrin Terminologiya üzrə Komissiyaları arasında elmi əlaqələrin yaradılması.
7. İldə bir dəfə daimi əsasda Türkdilli ölkələrdə terminologiya üzrə beynəlxalq elmi konfransının təşkil edilməsi (seminarlar, simpozium və ya görüşlər, ehtiyaclardan asılı olaraq). Eyni zamanda elmin xüsusi sahələri üzrə də, həmçinin terminologiya üzrə konfranslar və beynəlxalq elmi tədbirlər təşkil etmək (seminarlar, simpozium və ya görüşlər, ehtiyaclardan asılı olaraq).
8. Təhsil və təhsildən sonrakı proqramların inkişaf etdirilməsi, parlamentlər və Elmlər Akademiyalarının əməkdaşlarının işçi mübadiləsinin yaxşılaşdırılması.

9. TÜRKPА-nın mədəni mənsubiyyətini təmsil edəcək şəkildə unikal loqo (simvol) və bayrağın qəbulu üçün müsabiqə keçirmək. Komissiya TÜRKPА Beynəlxalq Katibliyini üzv ölkələrdən müsabiqə iştirakçılarını çağırmaq, may ayının sonuna qədər bayraq və loqo müraciətlərini toplamaq və müsabiqə iştirakçılarını parlamentlərə təqdim etməyə təşviq edir. Komissiya tərəfindən hər bir ölkədən olan iştirakçıların işlərindən ibarət loqo və bayraq layihələrinin Baş Assambleya tərəfindən qiymətləndirilməsi və TÜRKPА üçün yeni loqo və bayrağın qəbul edilməsi tövsiyə olunur.
10. Baş Katibliyi üzv dövlətlərin rəsmi dilində təcili və mühüm məsələlərin İnternet saytında dərc etdirilməsinə sövq etmək.